

Laboratorij za načrtovanje integriranih vezij

Univerza *v Ljubljani*
Fakulteta *za elektrotehniko*

Digitalni Elektronski Sistemi

Model vezja

Računalniški model in realno vezje

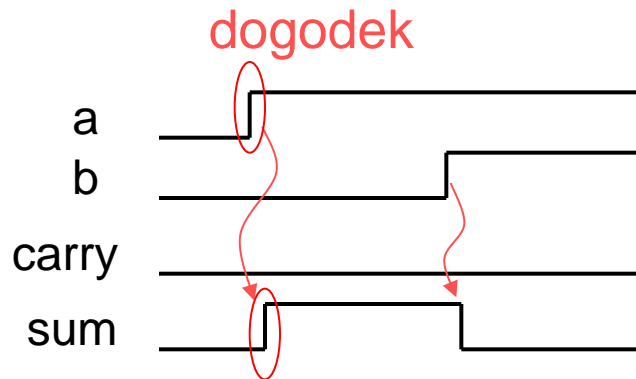
Obravnava VHDL modelov vezij

▶ Simulacija modela

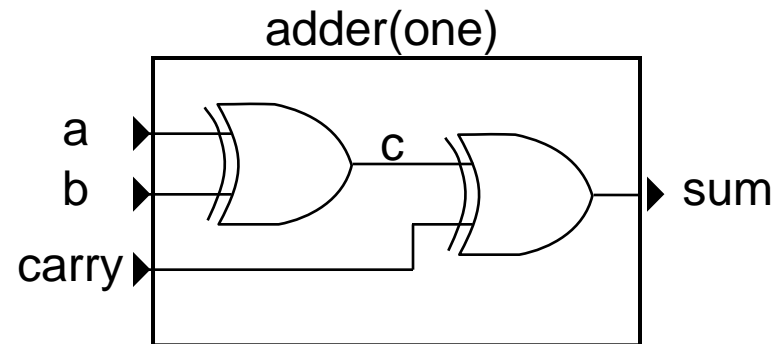
- ▶ na simulatorju določimo spreminjaje vhodnih signalov in opazujemo izhode

▶ Sinteza modela

- ▶ program za sintezo določi zgradbo vezja, ki izhaja iz VHDL modela

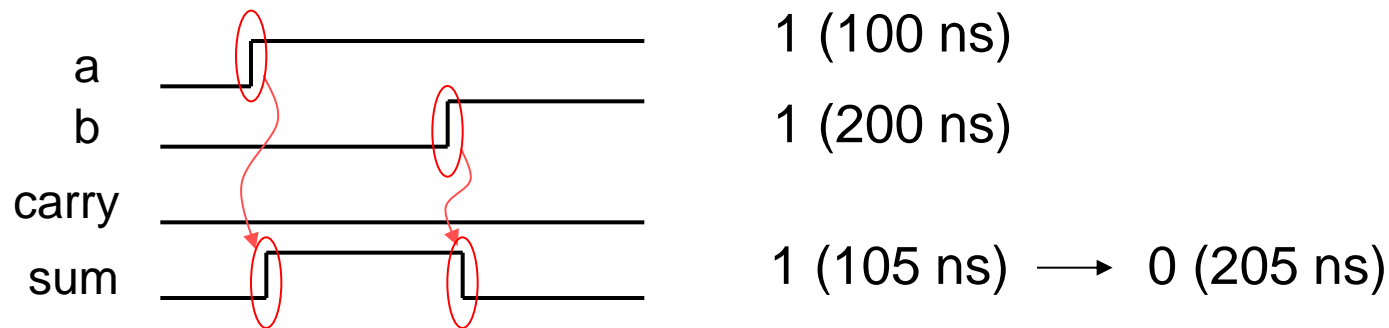
Graf simulacije (waveform)

Sintetizirano vezje

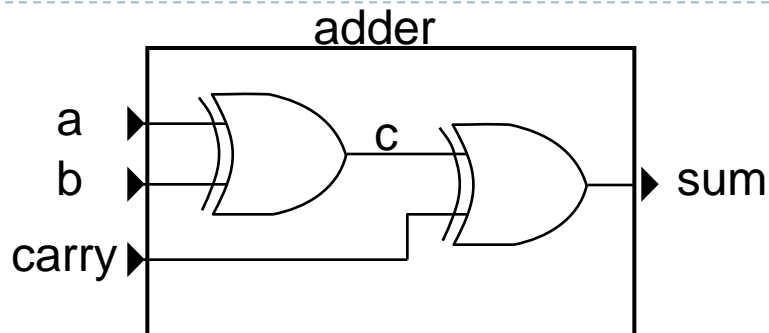
Simulator diskretnih dogodkov

- ▶ Dogodki so opisani z vrednostjo signala in časom ob katerem se zgodijo

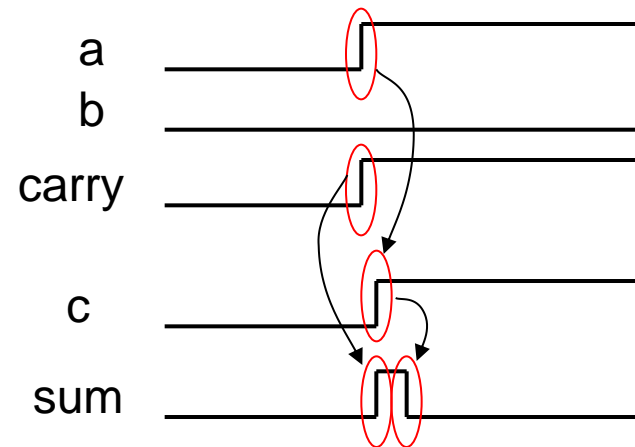

- ▶ Ciklus simulatorja
  1. simulator izračunava dogodke na signalih in jih uvršča na seznam dogodkov
  2. po vseh izračunih se poveča simulacijski čas in
  3. izvrši dogodke, ki spremenijo vrednosti signalom

Potek simulacije

dogodek

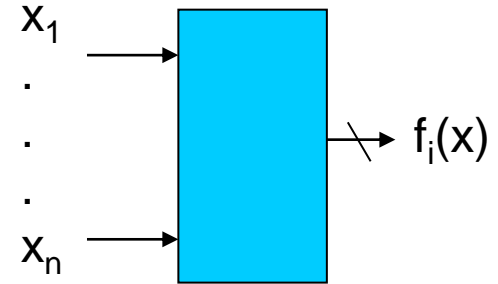
Seznam dogodkov:

a: 0, 1 (T) carry: 0, 1 (T)

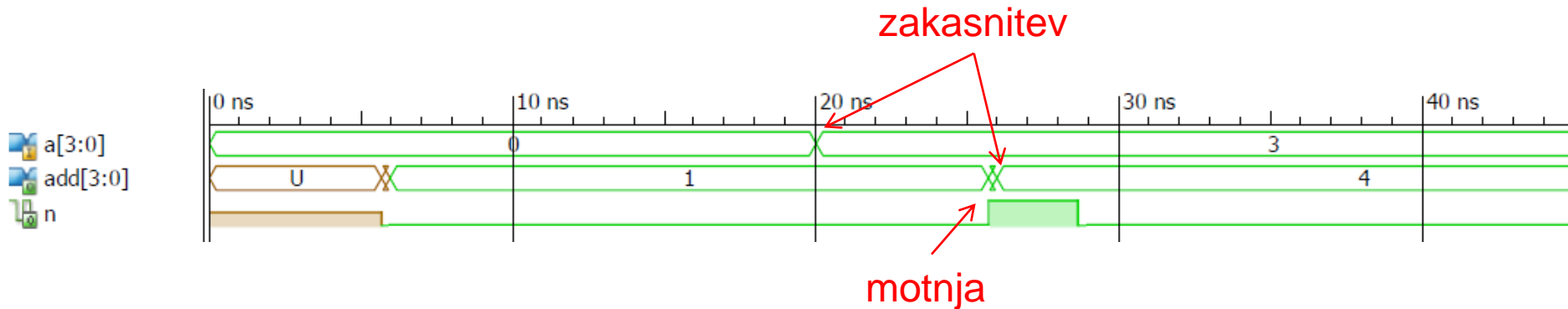
korak	čas	a	b	carry	sum	c
seznam	0	0, 1(T)	0	0, 1(T)	0	0
izvrši	T	1	0	1	0	0
izračunaj	T	1	0	1	1(T+Δ)	1(T+Δ)
izvrši	T+Δ	1	0	1	1	1
izračunaj	T+Δ	1	0	1	0(T+2Δ)	1
izvrši	T+2Δ	1	0	1	0	1

Lastnosti realnih kombinacijskih vezij

- ▶ Izhod se spremeni z zakasnitvijo ($\Delta > 0$)
- ▶ Večina vezij je večnivojskih
  - ▶ zaporedno vezana logična vrata
  - ▶ v času spremembe so na izhodu motnje!
- ▶ Primer: seštevalnik in primerjalnik

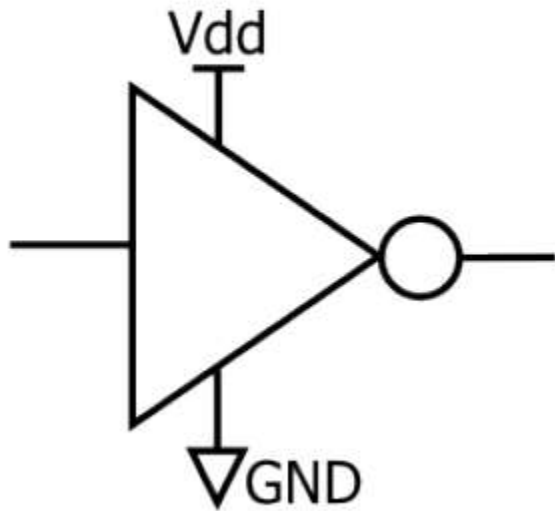


```
add <= a + 1;  
n <= '1' when add=0 else '0';
```

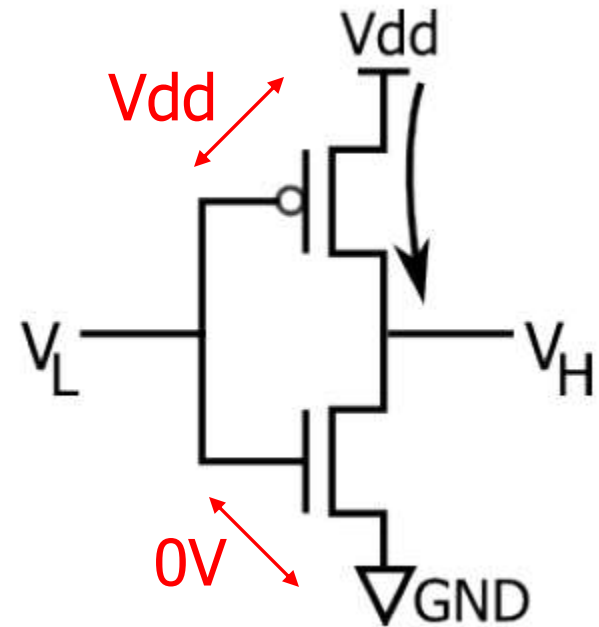

Logični negator: model in realno vezje

- ▶ V vezju so namesto 0 in 1 različni potenciali

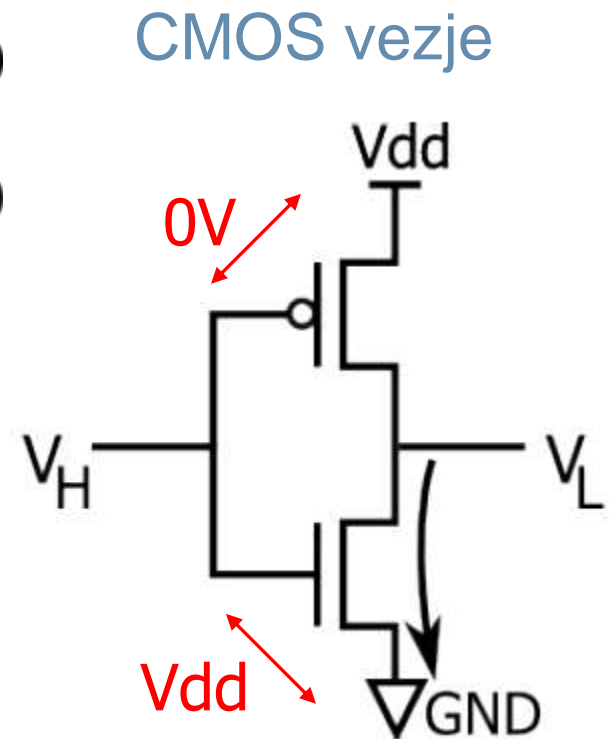
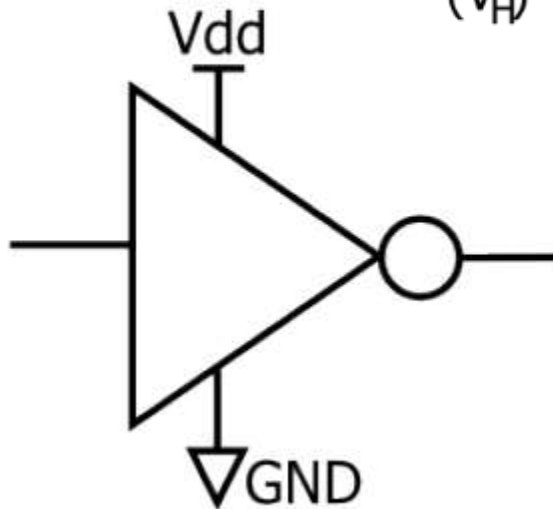
CMOS vezje

Logični negator: model in realno vezje

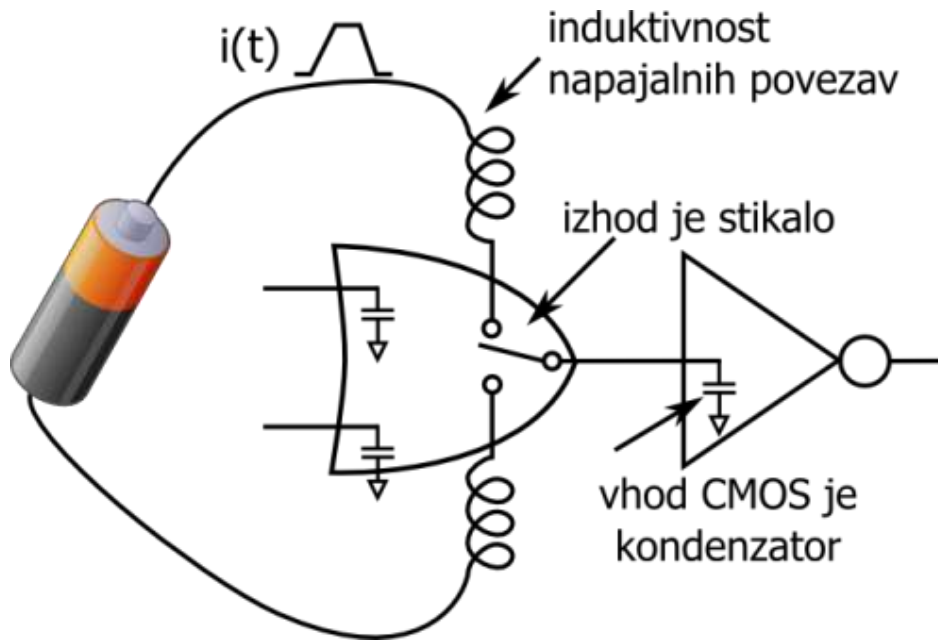
- ▶ V vezju so namesto 0 in 1 različni potenciali

	U_{IN} [V]	U_{OUT} [V]	
(V_L)	0.0	3.3	(V_H)
	0.5	3.3	
	3.0	0.0	
(V_H)	3.3	0.0	(V_L)

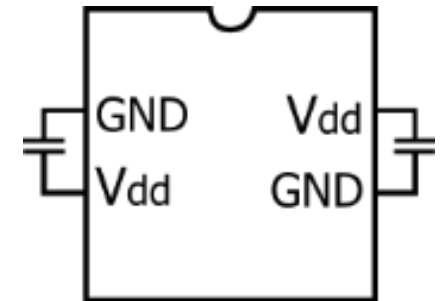

Vhodni in izhodni signali

- ▶ Vhod vezja se obnaša kot kondenzator
  - ▶ tok teče le ob spremembi logičnega stanja
- ▶ Izhod ima majhno notranjo upornost proti Vdd ali GND
  - ▶ na dolгих napajalnih vodih padec napetosti zaradi induktivnosti

kondenzatorji na
napajal. priključkih

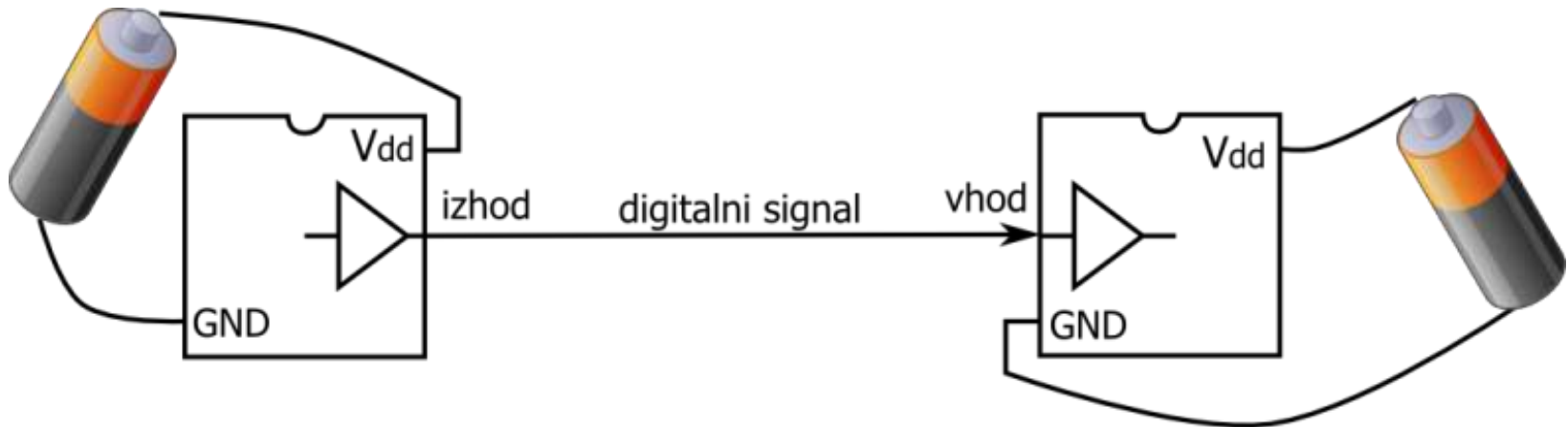

Prenos signalov v digitalnem vezju

- ▶ Ali deluje signalna povezava med čipoma ?

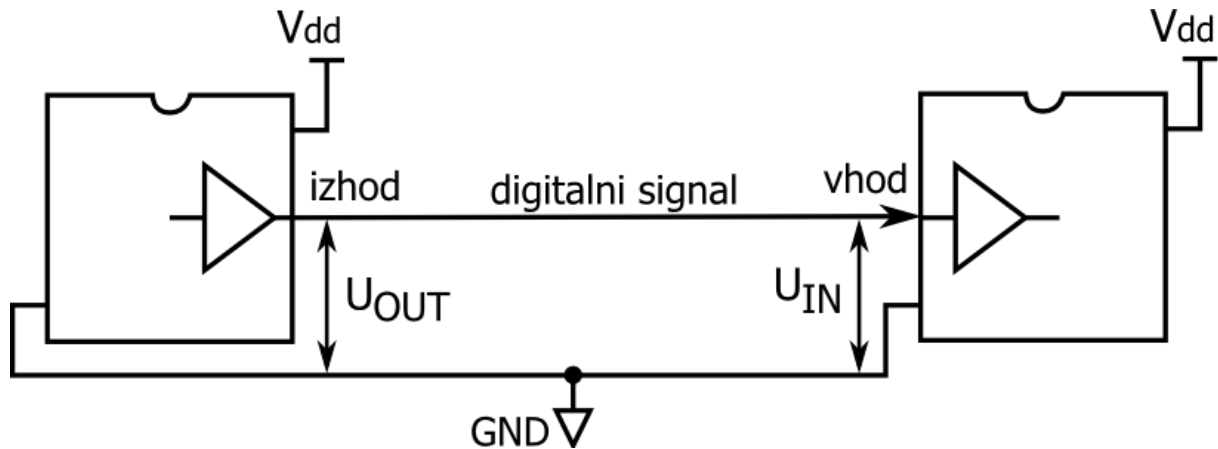

- ▶ Ne, tokokrog mora biti sklenjen!
  - ▶ vsi vhodni signali morajo biti povezani v tokokrog
  - ▶ ni pametno puščati neuporabljenih vhodov nepovezanih!

Prenos signalov v digitalnem vezju

- ▶ Ali deluje signalna povezava med čipoma ?

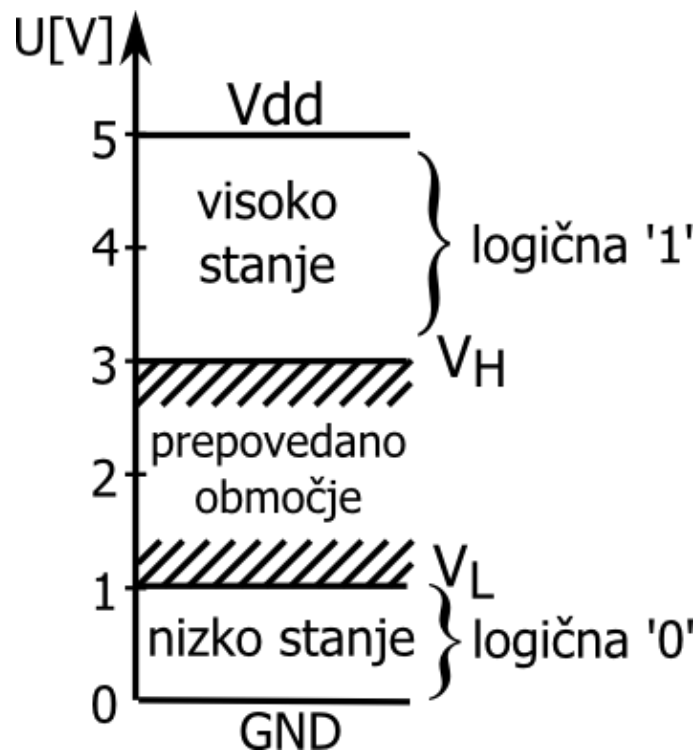
- ▶ Vhod vezja deluje kot komparator!
  - ▶ Dogovor o statičnem redu določa, kdaj se potencial obravnava kot logična 0 oz 1

Območje potencialov

- ▶ Preprost dogovor: logična '0' do $V_{dd}/2$, '1' nad $V_{dd}/2$
- ▶ Kako interpretiramo signal s potencialom $V_{dd} / 2$?

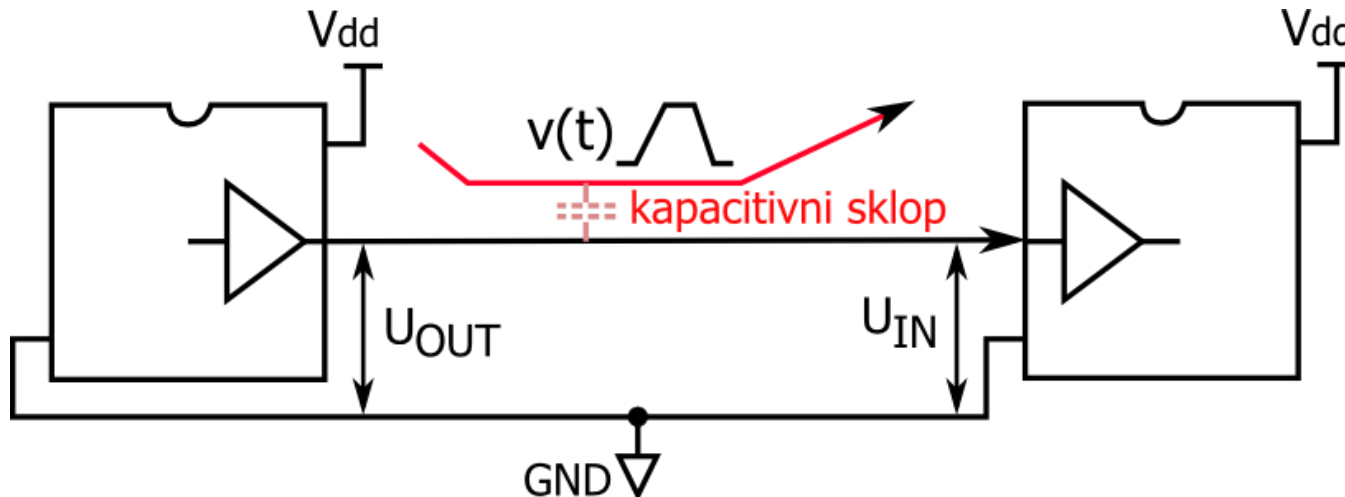
logična '0': $0V \leq V_L \leq 1V$

logična '1': $3V \leq V_H \leq 5V$

Šum na signalnih povezavah

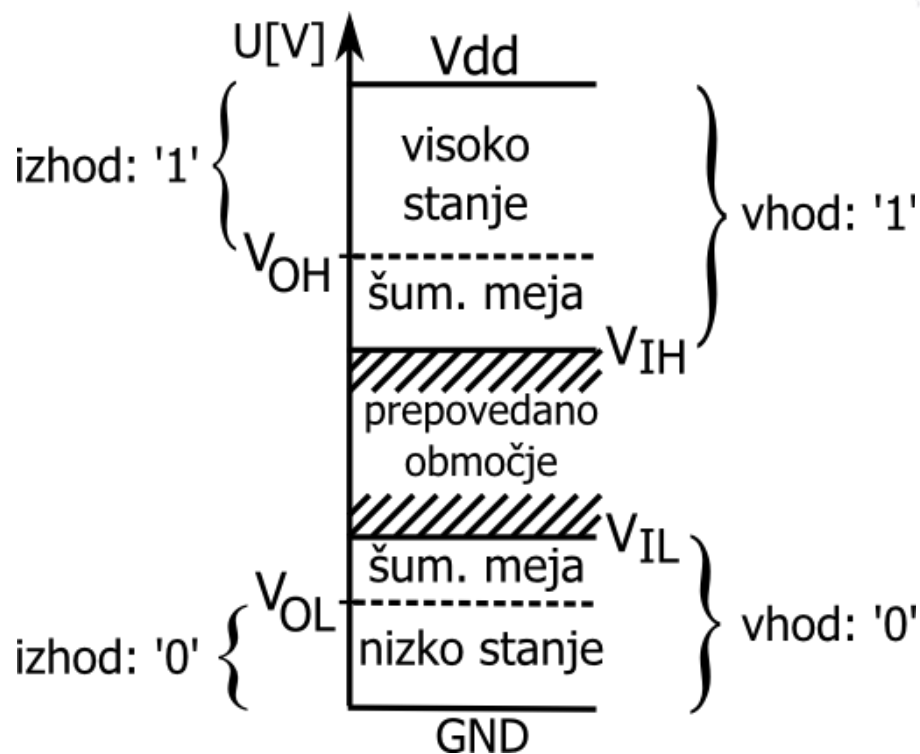
- ▶ Na povezavah v vezju se lahko pojavi šum
  - ▶ šum zaradi kapacitivnega sklopa med sosednjima povezavama
  - ▶ šum predstavimo kot dodatno napetost, ki se prišteje ali odšteje od napetosti signala

Rešitev: statični red

- ▶ Dogovor: logični izhod ima manjše območje kot za vhod

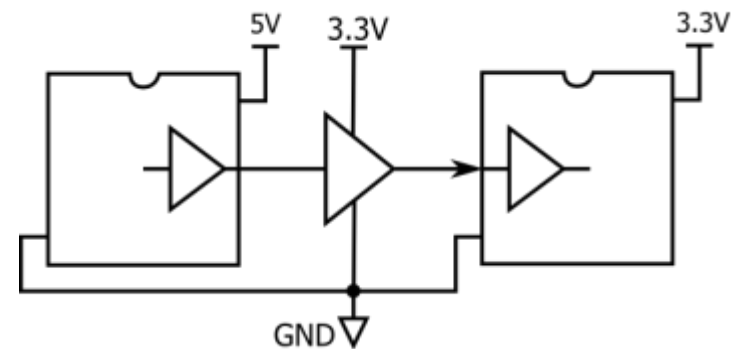
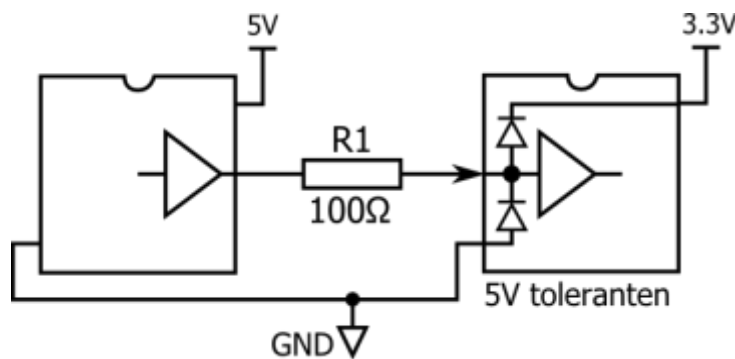
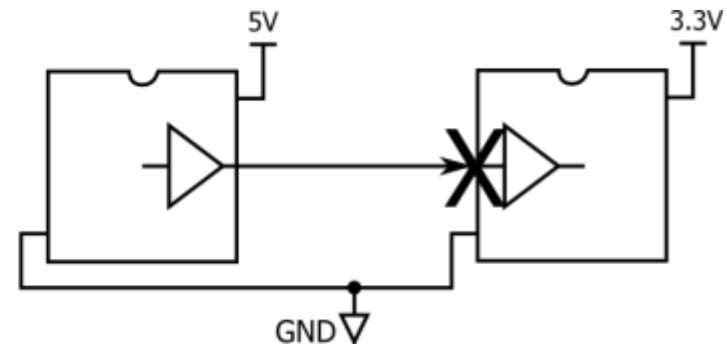
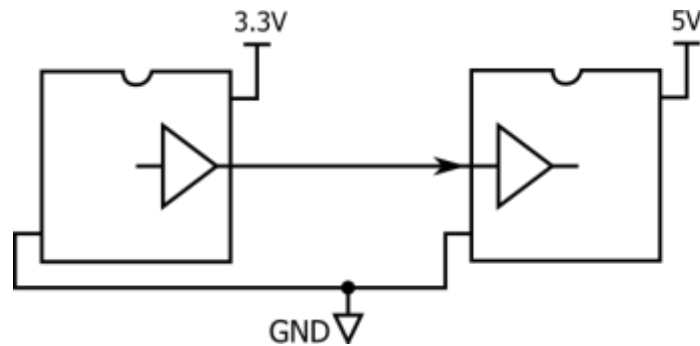
- ▶ Npr. podatki za 5V CMOS:

oznaka	pomen	napetost [V]
V_{IH}	vhodni visok nivo	3
V_{IL}	vhodni nizek nivo	1
V_{OH}	izhodni visok nivo	3.1
V_{OL}	izhodni nizek nivo	0.2

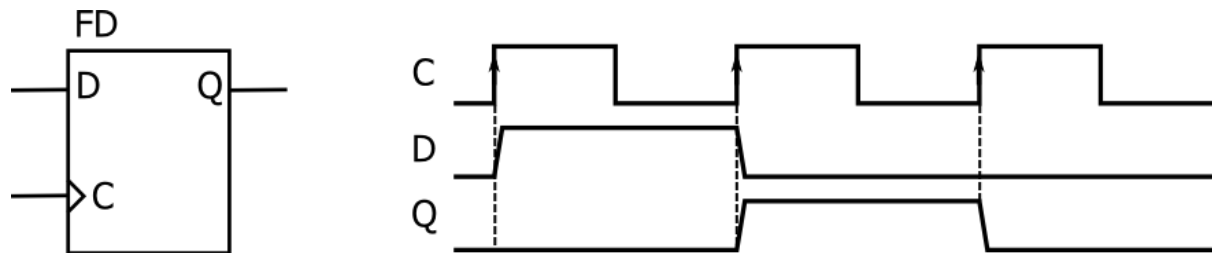
Vezava signalov CMOS (5V) in LVCMOS (3.3V)

- ▶ Preveriti je potrebno statični red!
  - ▶ iz 3.3V na 5V gre, v obratni smeri pa je potrebna prilagoditev

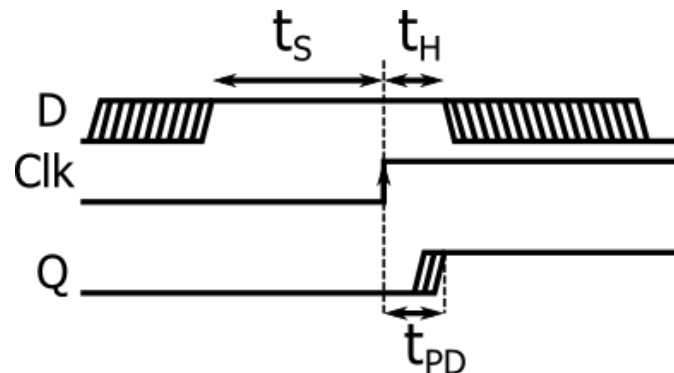

Realni pomnilni gradniki (flip-flopi)

- ▶ flip-flop D in idealni časovni diagram

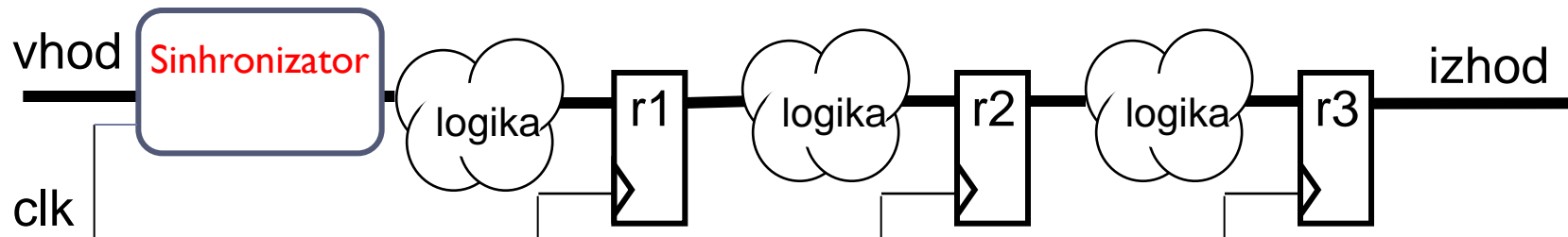
- ▶ Realni časovni diagram:

- ▶ Kateri signal se je prej spremenil ?
- ▶ Dinamični red
  - ▶ izogibanje “tekmovanju” med signali

Pravila dinamičnega reda

- ▶ Ali lahko zagotovimo, da bo vezje vedno delovalo?

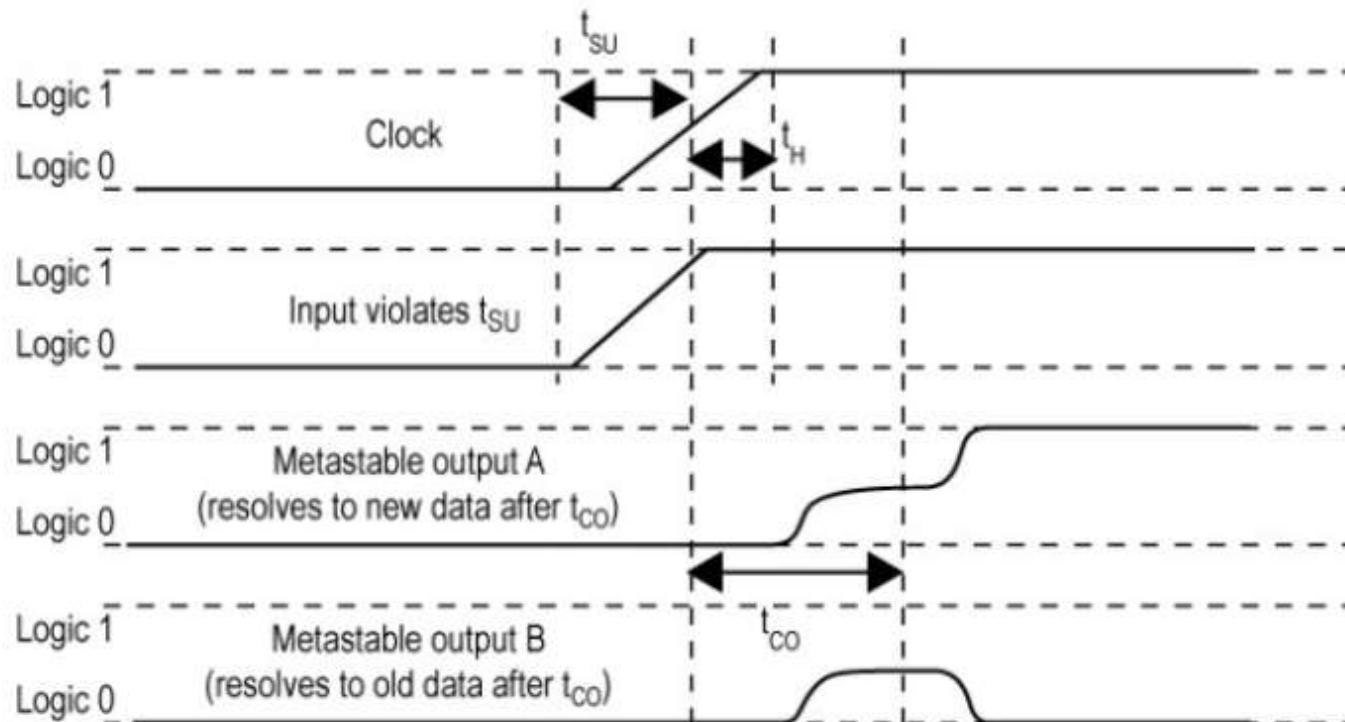

- ▶ S skrbnim načrtovanjem bo vedno izpolnjen dinamični red
  - ▶ ura mora priti do vseh pomnilnih elementov istočasno
  - ▶ sinhrono sekvenčno vezje
- ▶ Na asinhronem vhodu ne moremo upoštevati pravil !
  - ▶ vhodi se ne spreminjajo po zakonitostih naše ure in ne moremo zagotavljati dinamičnega reda (t_S in t_H)

Vezje za sinhronizacijo

- ▶ Slaba novica: asinhroni arbiter ne obstaja!
- ▶ Poskus rešitve: uporabimo D flip-flop
  - ▶ obstaja možnost, da gre v metastabilno stanje
  - ▶ čez (nedoločen) čas gre izhod v eno ali drugo stabilno stanje

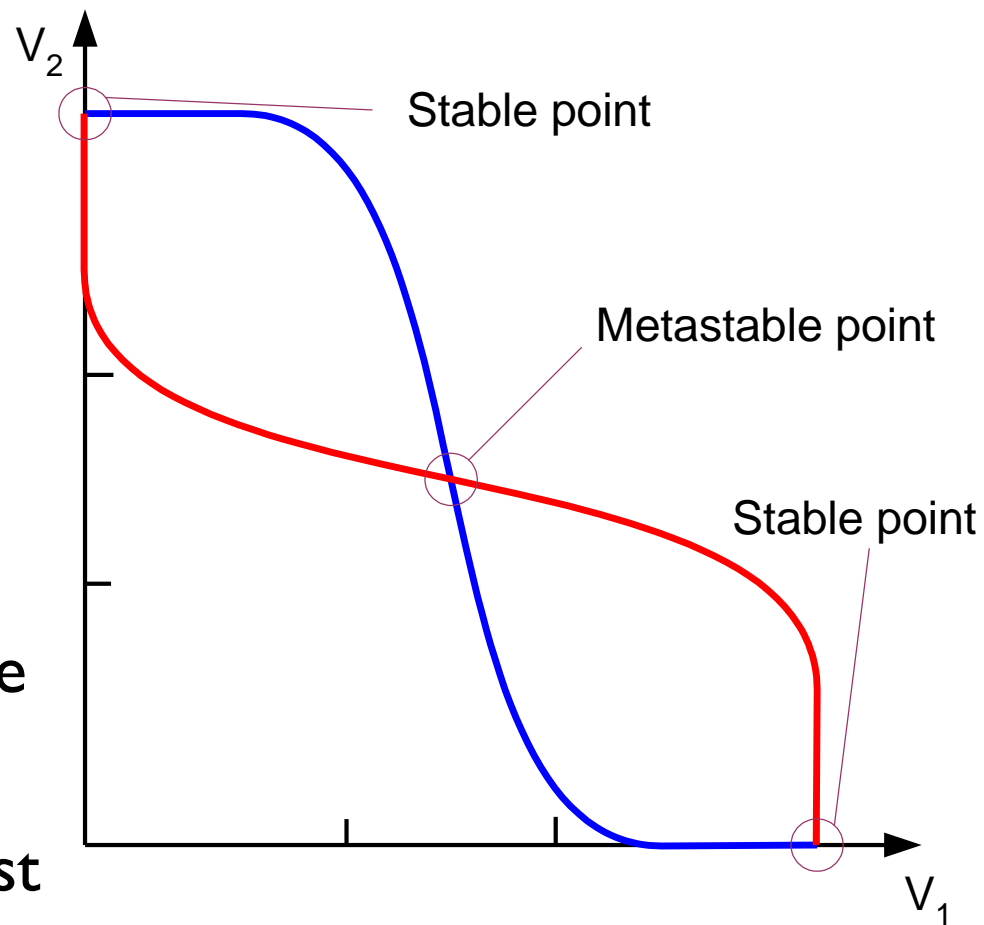
Metastabilno stanje

“0”

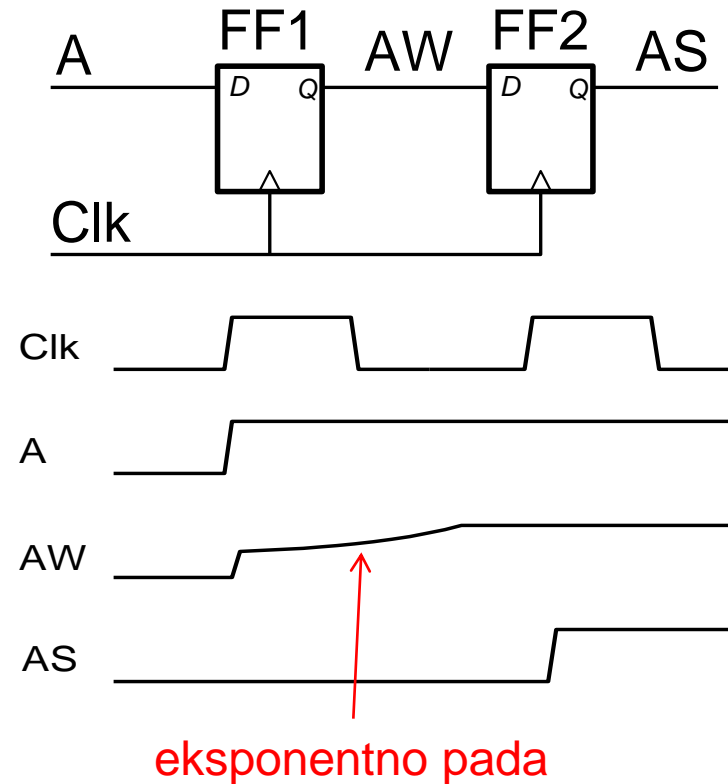
“1”

- ▶ lastnost bistabilnih vezij
- ▶ čez čas gre v stabilno stanje
- ▶ nedoločen čas okrevanja
- ▶ verjetnost za metastabilnost eksponentno pada s časom

Sinhronizacija z dvema D flip-flopoma

- ▶ metastabilno stanje na izhodu FF1
- ▶ stanje se stabilizira na izhodu FF2, če je na voljo dovolj časa
- ▶ pri višjih frekvencah ure uporabimo več zaporednih D flip-flopov

$$P(\text{napake}) = P(\text{metastab stanja}) \times P(\text{ni še stabilno po } t_w)$$

- ▶ Zakasnitev signala je cena za sinhronizacijo, ki se ji ne moremo izogniti !

Načrtovanje vmesnikov

- ▶ problem komunikacijskih vmesnikov je **sinhronizacija**
  - ▶ asinhrono signale vzorčimo z višjo frekvenco ure in jih peljemo čez sinhronizacijsko vezje
- ▶ težav z metastabilnostjo ne vidimo na simulaciji !

